

Szkocja

Sądy szczególne - Szkocja

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [en](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Na niniejszej stronie opisano niektóre z sądów szczególnych w Szkocji.

Sądy administracyjne

Zmiany wprowadzane począwszy od 2007 r. przyczyniły się do rozwoju nowego ujednoliczonego systemu sądowego w Zjednoczonym Królestwie, przy czym ten nowy system cały czas się kształtuje. Informacje na ten temat można znaleźć na stronie internetowej [Służby ds. Trybunałów](#) (Tribunals Service). W Szkocji działa szereg trybunałów, które zajmują się sprawami, w odniesieniu do których przekazano im odpowiednie kompetencje (w następstwie dewolucji). Obecnie opracowywany jest program reform mający na celu połączenie organów, które zarządzają tymi trybunałami, oraz uproszczenie ich struktury.

Trybunał pierwszej instancji (First-tier tribunal)

Trybunał pierwszej instancji w Zjednoczonym Królestwie jest trybunałem o właściwości ogólnej, którego główną funkcją jest rozpatrywanie skarg na decyzje rządu w zakresie jego właściwości. W niektórych przypadkach jest on właściwy w całym Zjednoczonym Królestwie, w tym w Szkocji. First-tier tribunal podzielony jest na cztery izby, a nowe wydziały są tworzone w miarę rozszerzania jego właściwości. Obecnie trybunał składa się z czterech izb. Są to:

- izba ds. zabezpieczenia społecznego (Social Entitlement Chamber);
- izba ds. zdrowia, edukacji i opieki społecznej (Health, Education and Social Care Chamber);
- izba ds. rent wojskowych i odszkodowań dla personelu sił zbrojnych (War Pensions and Armed Forces Compensation Chamber);
- izba podatkowa (Tax Chamber).

Wyższy trybunał (Upper tribunal)

Wyższy trybunał w Zjednoczonym Królestwie został stworzony w celu rozpatrywania odwołań od orzeczeń trybunału pierwszej instancji oraz wykonywania orzeczeń tego trybunału. Jego właściwość obejmuje całe terytorium Zjednoczonego Królestwa. Trybunał ten składa się z izb. Trybunał jest również uprawniony do prowadzenia postępowań w zakresie kontroli sądowej orzeczeń lub czynności, od których nie przysługują środki zaskarżenia.

Trybunały szkockie

Istnieje około 20 odrębnych trybunałów – ustanowionych w drodze ustawy – które zostały utworzone, by rozpoznawać skargi na różnorodne decyzje rządu i organów publicznych podjęte na mocy uprawnień, które przysługują szkockiemu parlamentowi i rządowi w następstwie dewolucji. Na czele każdego z tych trybunałów stoi prezes, przy czym każdy z nich ma inne kompetencje (w zakresie wykonywania prawa). Właściwość poszczególnych trybunałów obejmuje różnorodne sprawy począwszy od wniosku o uchylenie mandatu za niewłaściwe parkowanie po zarządzenie obowiązkowego leczenia i ograniczenia wolności pacjentów mających poważne zaburzenia psychiczne.

Odwołania od orzeczeń szkockich trybunałów są rozpoznawane przez sądy cywilne w Szkocji, przy czym mogą być one również rozpatrzone przez sędziego zwanego Sheriffs Principle i Najwyższy Sąd Cywilny (Court of Session).

Reforma szkockich trybunałów

Rząd Szkocji rozpoczął reformę szkockiego systemu trybunałów. Przepisy, które mają zostać wprowadzone na wiosnę 2013 r., przewidują, że sędzia stojący najwyżej w hierarchii sądownictwa w Szkocji (Lord President) będzie kierował jednym szkockim

trybunałem, który będzie się składał z pierwszej i drugiej instancji. Model ten jest podobny do modelu obowiązującego w Zjednoczonym Królestwie, który został opisany powyżej. Druga instancja będzie rozpoznawać większość odwołań od orzeczeń pierwszej instancji, tym samym odwołania te nie będą już rozpoznawane przez sądy.

Postępowanie w trybunałach

Ogólnie rzecz biorąc, postępowanie przed trybunałami ma zazwyczaj charakter mniej formalny niż postępowanie przed innymi sądami. Wśród członków trybunałów mogą znaleźć się specjaliści lub eksperci w innych dziedzinach niż prawo, np. lekarze, oraz osoby bez specjalistycznej wiedzy, choć przewodniczącym trybunału prawie zawsze jest osoba o wykształceniu prawniczym.

W Szkocji sprawy z zakresu prawa administracyjnego (kontroli sądowej) rozpatruje Najwyższy Sąd Cywilny (**Court of Session**). Szkocki trybunał ds. nieruchomości [🇬🇧 \(Lands Tribunal for Scotland\)](#) rozpatruje sprawy dotyczące zwolnienia ze zobowiązań związanych z nieruchomością lub ich zmiany oraz sprawy o odszkodowanie z tytułu zakupu przymusowego.

Sądy szczególne

Jeżeli w sprawie cywilnej lub karnej w **Szkocji** podniesione są kwestie konstytucyjne wynikające z ustaleń dotyczących dewolucji w Zjednoczonym Królestwie (np. zagadnienia dotyczące praw człowieka), sprawa może zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy Zjednoczonego Królestwa.

Do pozostałych sądów należą m.in.:

- Court of the Lord Lyon – rozstrzygający kwestie heraldyczne;
- [🇬🇧 Scottish Land Court](#) – rozstrzygający spory między wynajmującym a najemcą.

Powiązane strony

[🇬🇧 Służba ds. Trybunałów](#), [🇬🇧 szkocki trybunał ds. nieruchomości](#), Court of the Lord Lyon, [🇬🇧 Scottish Land Court](#), szkockie trybunały

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 06/02/2018